

چکیده:

مقدمه: با توجه به آثار بحران بر جامعه، طب حوادث غیر مترقبه و نیز مدیریت بحران با مشاهده علمی و سیستماتیک بحران ها و تجزیه و تحلیل آنها، درصدد پیشگیری و ایجاد آمادگی در مقابله با بحران و در صورت بروز آن کاهش آثار مخرب و واکنش سریع و مناسب می باشد. علاوه بر فن آوری های جدید، علوم نوینی هستند که گسترش دانش درحیطه آنها سبب اثربخشی و بهبود کارایی در مدیریت بحران می گردد، مدیریت اطلاعات یکی از این علوم محسوب می گردد که اطلاعات مورد نیاز را به طور منظم ثبت، جمع آوری، ذخیره، بازیابی و تحلیل می کند و به مدیران و افراد ذیربط ارایه می دهد. بر این اساس پژوهش حاضر به منظور بررسی مدیریت بحران در بخش مدارک پزشکی در بیمارستان های آموزشی استان کرمان و شهرستان بروجرد و ارائه الگو برای ایران انجام گرفت.

روش کار: این تحقیق به صورت یک مطالعه توصیفی - مقطعی در سال ۱۳۸۵ انجام شد. جامعه پژوهش را کلیه مسوولان و پرسنل مدارک پزشکی بیمارستان های آموزشی استان کرمان و بروجرد تشکیل می داد. ابزار گردآوری داده ها ۲ پرسشنامه بود که اطلاعات آنها از طریق مرور منابع موجود و بررسی استانداردهای انجمن های سیستم های مدیریت و اطلاعات بهداشتی و مدیریت اطلاعات بهداشتی آمریکا جمع آوری گردید. لازم به ذکر است، یک پرسشنامه خاص مسوولان بخش مدارک پزشکی، به دلیل مسوولیت آنها، و یک پرسشنامه مربوط به سایر پرسنل این بخش بود. گردآوری داده ها به روش میدانی انجام گرفت. بدین منظور، پژوهشگر به بیمارستان های مورد مطالعه در استان کرمان مراجعه و پس از طی مراحل اداری و کسب اجازه از مسوولان بیمارستان و بخش مدارک پزشکی، اقدام به توزیع پرسشنامه نمود. داده های بیمارستان های بروجرد نیز از طریق پست جمع آوری گردید. به منظور تحلیل داده ها، از آمار توصیفی استفاده گردید. بدین ترتیب که از جداول توزیع فراوانی و همچنین شاخص های موجود در آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف معیار استفاده شد. درنهایت، یافته های زیر ۲۰ درصد، خیلی ضعیف، ۲۰ تا ۴۰ درصد، ضعیف، ۴۰ تا ۶۰ درصد متوسط، ۶۰ تا ۸۰ درصد، خوب و بیش از آن خیلی خوب طبقه بندی شدند.

سپس با توجه به استانداردهای کشور آمریکا و نتایج حاصل از پرسشنامه ها، الگوی پیشنهادی برای ایران مطرح شد. در نهایت، این الگو در یک مرحله به شیوه دلفی آزمون و پس از تحلیل نتایج، الگوی نهایی ارائه گردید.

یافته ها: یافته ها نشان داد، اکثر بخش های مدارک پزشکی مورد مطالعه از نظر مدیریت جمع آوری اطلاعات، آمار و مستندسازی، مدیریتی منابع انسانی، میزان رعایت جنبه های قانونی و میزان آمادگی قبلی بخش مدارک پزشکی برای مقابله با بحران در وضعیت ضعیف و از نظر میزان رعایت اصول پذیرش در بحران و میزان ایمنی و تجهیزیات بخش در وضعیت خیلی ضعیف قرار داشتند. ضمناً اکثر بخش های مدارک پزشکی مورد مطالعه از نظر مدیریتی بحران در مدارک پزشکی در وضعیت ضعیف قرار داشتند. بیشترین میزان آگاهی پرسنل بخش های مدارک پزشکی مورد مطالعه مربوط به میزان آمادگی قبلی بخش مدارک پزشکی برای مقابله با بحران (۸۱،۸۲٪) و کمترین میزان آگاهی آنان، مربوط به میزان رعایت جنبه های قانونی در بحران (۵۰،۸۲٪) بود. هم چنین میزان آگاهی آنان از مدیریتی بحران در بخش مدارک پزشکی ۵۵،۳۷ درصد سنجیده شد. در نهایت ساختار الگوی پیشنهادی نیز با تغییراتی برگرفته از استانداردهای انجمن مدیریت اطلاعات بهداشتی آمریکا و سیستم های مدیریت و اطلاعات بهداشتی و نظرات افراد مورد مطالعه تنظیم گردید.

بحث و نتیجه گیری: این پژوهش نشان داد که مدیریت بحران اکثر بخش های مدارک پزشکی بیمارستان های مورد مطالعه در وضعیت ضعیف و بقیه در وضعیت متوسط قرار داشته و لازمست اقداماتی در راستای برگزاری تمرینات ادواری و دوره های آموزشی، برنامه ریزی و تهیه امکانات و تجهیزیات صورت گیرد. ساختار الگوی پیشنهادی در زمینه مدیریت بحران در مدارک پزشکی در ۶ محور طراحی گردید.

کلید واژه ها: مدارک پزشکی - مدیریت بحران - بحران - حوادث غیر مترقبه - الگو براساس دلفی.